

представлений вид мережки "шабак", що є унікальним для цієї місцевості (в інших районах такий вид не використовувався).

Вишиті рушники, у свою чергу, також мають деякі особливості. В основному вони мали ті ж мотиви та техніки, як і вишиті сорочки, але відмінністю рушників даної місцевості є оригінальна композиція - дерево життя. Це зображення рослини, дуже часто в вазоні зі стилізованими квітками та птахами на його гілках, що символізувало величність роду сім'ї, в якому воно вишивалося.

У сучасному світі етнічні мотиви в одязі набувають все більшої й більшої популярності, і процес популяризації українського не оминає й Конотопський район. Усе частіше й частіше на святах можемо бачити людей у вишитих сорочках та дівчаток у віночках. Ця тенденція ще на стадії становлення, але можна передбачити її стрімкий розвиток через деякий час.

Керівник: Олех А. П.

ЛНЧАКА. І.

ТАТУЮВАННЯ: КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АСПЕКТ, МІФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ В НАШОМУ МІСТІ

Нині тема татуювань є досить дискусійною. Існує багато поглядів щодо належності цього способу декорування тіла до мистецтва. Це питання розглядали багато науковців, зокрема, К. Гордієнко, В. Косулін, Б. Магеттс, О. Петрова, В. Барановський, наукові дослідження яких дозволяють стверджувати про необхідність активізації комплексних і системних досліджень мистецтва прикрашання тіла, тобто боді-арту. Татуювання є одним з різновидів цього мистецтва [1].

Татуювання здається нам чимось ультрасучасним і модним. Але насправді це одне з найдавніших напрямів в образотворчому мистецтві. Саме мистецтві, всупереч існуючій думці про те, що татуювання - це асоціальна мітка. Автор намагається довести в даному дослідженні той факт, що вже в теперішній час татуювання перейшло до розряду мистецтва й стало предметом турбот професіоналів. Крім того, воно має багато символічних тлумачень та міфологічних особливостей.

Важливою датою в історії тату є 1891 рік, коли була винайдена електрична машинка для татуювань. Однак упродовж першої половини ХХ століття мистецтво тату практично не розвивалося.

Перелом відбувся в 1960-ті роки. Боді-арт набув свого розквіту, а головним об'єктом творчості стало тіло людини. Насамперед, це була частина естетичної революції авангардизму, спрямованої проти духовної відсталості суспільства. А також це було протиставленням суспільством самих себе в минулому, й

особливо загальноприйнятим традиціям творчості, так само, як і всім оточуючим соціальним стереотипам у цілому. Із цього періоду на основі стародавніх східних та європейських стилів починають формуватися стилі сучасні [2].

Розподіл татуювання на види можна провести умовно. Чітких кордонів для цього не існує. Натільні малюнки нерідко сьогодні поєднують кілька значень - оберігаючі, релігійні, любовні та інформативні [3]. Але все ж існує кілька типів натільних зображень: ритуальні, татуювання кланів, професійні, комерційні, декоративні, армійські, татуювання злочинного світу, релігійні, любовні.

Тату виконує функцію оберегу, прикраси, а також слугує соціально-етнічним показником. Деякі дослідники упорядковують ці функції в хронологічному порядку. Таким чином, спочатку татуювання слугувало етнічним маркером для визначення представників свого роду, племені або народу. Пізніше татуювання стали наділяти магічною силою, значенням особистої могутності й значимості. І в останній стадії татуювання втратило більшу частину своїх попередніх функцій і набуло суто декоративно-естетичного значення [4].

Історія зберігає величезну кількість переказів, легенд та розповідей про таємничі особливості міфічних створінь. Наприклад, майже всі божества Давнього Єгипту мали зовнішність людей і були схожі на тварин, у східних міфах образи богів - це були образи тварин, у Індії божества теж мали лик тварин. На жаль, не всі значення татуювань минулих років збереглися до наших днів, тепер ми самі розшифруємо зображення. Час плинув, змінювалися й татуювання-малюнки, з'являлися нові, а старі набували більш глибокого, а іноді навіть категорично протилежного значення. Важливо й те, що татуювань була величезна кількість і в кожного народу, у кожного племені були свої глумачення малюнків.

Тобто, наносячи те чи інше зображення, слід мати на увазі, що, крім першого, лежачого на поверхні, пояснення того чи іншого малюнка, сенсу, є другий, глибинний, що пояснює його на духовному і релігійному рівні. Зв'язок символів татуювань з цими трактуваннями дає можливість заглянути в душу малюнка, прояснити його справжній сенс.

У "Словнику символів" Х. Е. Керлота наведено опис деяких зображень. Журавель - у всіх культурах, від китайської до середземноморських - алегорія справедливості та довголіття, а також праведної та милосердної душі. Орел - символ висоти духу, як сонце. Сова - протилежність орлу, птах темряви та смерті. Зірка - світло, сяє в п'ємті, символ духу. Щоправда, зірка рідко має одне значення. Вона схильна до багатозначності. Але у будь-якому випадку вона підтримує сили духу, котрі виступають проти сил темряви.

У слов'янській культурі, так само як і у всіх інших, знаки відіграють величезну роль. Обереги - дуже популярний напрям у слов'янському стилі татуювання. Ними прийнято доповнювати загальну картину тату. Найпоширенішими з них є громовий знак та вітка папороті [5].

Що стосується теперішнього часу, то зараз ми робимо міфічні тату більше

для краси, не вкладаючи особливого сенсу в малюнок. Але одне можна сказати напевне, татуювання міфічних священних тварин надають авторитетності, допомагають власнику знайти спокій, рішучість, умиротворення, дають надію на майбутнє й допомагають досягати поставлених цілей. Моряки стали першими провідниками тату між аборигенами, що зберегли традицію з давніх часів, і сучасними представниками цивілізованого світу. Саме вони сприяли поширенню та розвитку цього мистецтва. Утім, морські татуювання теж мали цілком очевидну загальноєвропейську семантику. Як правило, серед них виділяються такі основні сюжети й зображення: якір, корабель під вітрилами, дракон, свиня й півень, морська черепаха й мотузка [6].

Особливий інтерес представляють татуювання двох тварин - півня та свині, які зазвичай наносяться морякам на ноги. Традиційне тлумачення, яке із західної літератури перейшло у вітчизняну, не витримує ніякої критики: "Оскільки ці тварини категорично не відносяться до водоплаваючих, вважається, що вони допомагають своєму носію швидше повернутися на сушу". Але почати слід з того, що свині - одні з найкращих плавців у світі тварин. Таким чином, це випадок тотемної магії, коли за допомогою зображення тварини володар татуювання повинен був отримати його найкращі якості - у даному випадку плавучість. Крім того, відомий своєю агресивністю півень символізує войовничий дух володаря такого татуювання.

Підводячи підсумки, слід зазначити, що мистецтво тату, яке налічує кілька тисячоліть своєї історії, нині у розквіті. Можна з великою часткою впевненості сказати, що в його рамках буде створено ще не один новий напрям.

У нашому місті ми спостерігаємо стрімкий розвиток цього мистецтва. Лише за останній рік можна було помітити збільшення кількості людей, які прикрасили своє тіло татуюванням. Можна стверджувати той факт, що в Конотопі татуювання стає перспективним мистецтвом, котре вже зараз набуло свого поширення серед жителів міста й надалі буде розвиватися.

1. Гринько И. Модификация тела. Эстетика и символика. Соматические модификации в традиционных обществах: LAPLAMBERTA cademic Publishing Gmb H&Co. KG - 161 с.

2. Лиходед В. Г. Татуировка - тайна, история, жизнь / В. Г. Лиходед. - М. : Лабиринт-пресс, 2005. - 128 с.

3. Косулин В. Д. Искусство татуировки. - С.-П. : ТОО "Диамант", ООО "Золотойвек", 2000. - 166 с.

4. Филатова С. В. Модные татуировки со всего света / С. В. Филатова. - М. : Издательский дом "РИПОЛ классик", 2009. - 264 с.

5. Бет Маргетс. Боди-арт. - М. : АСГ-Астрель, 2000. - 166 с.

6. Петрова О. Всё о татуировке. Татуировка от А до Я / О. Петрова. - М. : Издательский дом "РИПОЛ Классик", 2006. - 288 с.

Керівник: Олех А. П.